

Osavuositarkastus 1–9/2019

6.11.2019

Jani Nieminen, toimitusjohtaja

Erik Hjelt, talousjohtaja

Kojamo Oyj

Sisältö

- Tammi–syyskuu 2019 lyhyesti
- Taloudellinen kehitys
- Näkymät, taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Tammi–syyskuu 2019 lyhyesti

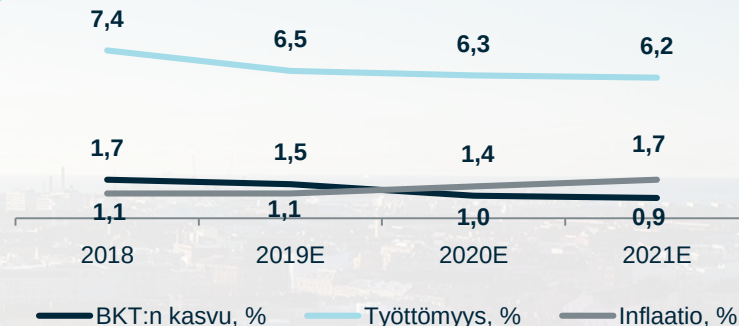

Toimintaympäristö

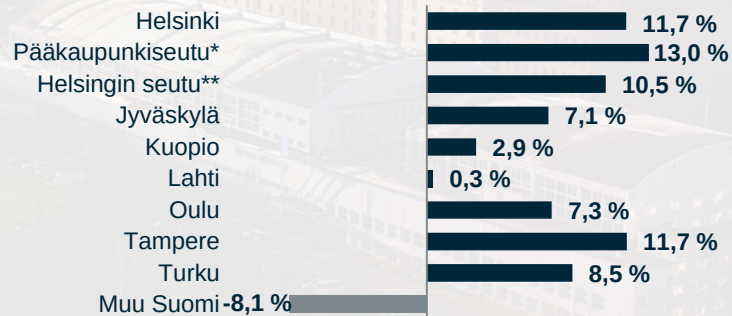
Yleinen toimintaympäristö

- Kaupungistuminen etenee ja suurimpien kaupunkiseutujen merkitys kasvaa.
- Talouskasvun ennustetaan jatkuvan edelleen, mutta hidastuvan kansainvälisen talouden heikkenemisen takia. Maailmankaupan ja talouden hitaamman kasvun arvioidaan heijastuvan Suomen viennin kasvuun. Asuinrakennusinvestointien arvioidaan supistuvan, mutta pysyvän silti hyvällä tasolla.
- Yksityisen kulutuksen kasvun ennakoitaan jatkuvan ansiotason nousun sekä korkean työllisyyden tukemana. Kasvua kuitenkin hidastaa inflaation maltillinen kiihtyminen.

Liiketoimintaympäristön avainluvut

Väestön kasvuennuste 2019–2030

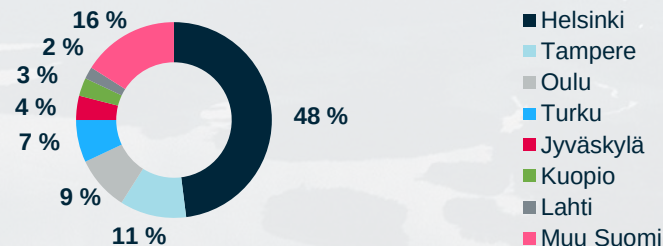
Asuntotuotanto ja hintakehitys

- Asuntoaloitusten ennakoidaan vähenevän ennätyslukemista kohti normaalimpaa tasoa, rakennusvolyymin suurin pudotus ajoittuu vuoden 2020 loppupuolelle.
- Uudisrakentamisen arvioidaan keskittyvän talouskasvun heikentyessä entistä voimakkaammin suurimmille kaupunkiseuduille.
- Talouskasvun ennakoidusta hidastumisesta huolimatta tarve uusille asunnoille ei kaupungistumisen jatkuessa poistu. Kasvuseuduilla päästään arvion mukaan riittävään asuntotuotannon tasoon vuosina 2019 ja 2020, mutta huoli kohdistuu tarjonnan riittävyyteen sen jälkeen.
- Kiihtynyt kaupungistuminen lisää asuntojen kysyntää, mikä nostaa hintoja kasvukeskuksissa.

Toimialan avainluvut

	2019E	2018
Aloitettut asunnot, kpl	38 000	45 600
Myönnetty rakennusluvat vuositasona*, kpl	37 660	47 829
Rakennuskustannukset, %	1,2	2,2
Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat koko maassa, muutos %	1,2	1,2
Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat pääkaupunkiseudulla, muutos %	2,2–3,5	2,5–3,2
Vaparaahoitteisten asuntojen vuokrat koko maassa, muutos %	1,8	1,6
Vaparaahoitteisten asuntojen vuokrat pääkaupunkiseudulla, muutos %	2,0–2,8	2,3–2,6

Asuntotuotantotarve 2015 – 2040

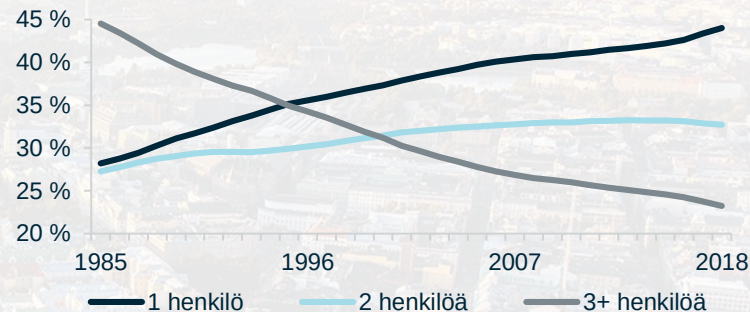

Toimintaympäristö

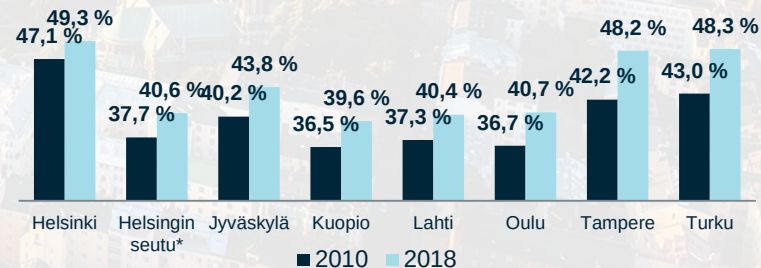
Vuokra-asumisen suosio kasvaa

- Alueellisen eriytymisen arvioidaan kiihtyvän tulevien vuosien aikana, ja kymmenen suurimman kaupunkiseudun merkityksen kasvavan.
- Yhä useampi asuntokunta valitsee nykyään vuokralla asumisen, ja suhteellisesti eniten kasvaa vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa asuminen.
- Kaupungistuminen lisää vuokra-asuntojen kysyntää. Suuriin kasvukeskuksiin muuttaville vuokra-asuminen näyttäytyy yhä useammin helppona, turvallisena ja joustavana asumisen vaihtoehtona.
- Palveluiden lisääntyvä kysyntä näkyy myös asumispreferensseissä. Asumiseen liittyvät tarpeet voidaan yhä useammin tyydyttää palveluiden eikä omistamisen kautta.

Kotitalouksien koon kehitys (%-osuus kaikista kotitalouksista)

Vuokralla asuvien kotitalouksien määrän kehitys (%-osuus kaikista kotitalouksista)

Avainluvut 1–9/2019

liikevaihto

280,3 M€

(267,7 M€, +4,7 %)

nettovuokratuotto

187,2 M€

(174,0 M€, +7,6 %)

kassavirta ennen käyttöpääoman
muutosta (FFO)

106,1 M€

(81,8 M€, +29,8 %)

kiinteistöjen käypä arvo

5,4 Mrd€

(5,0 Mrd€, +7,6 %)

bruttoinvestoinnit

175,6 M€

(305,8 M€, -42,6 %)

voitto ilman
arvonmuutoksia ¹⁾

120,4 M€

(112,1 M€, +7,5 %)

voitto ennen veroja

191,4 M€

(199,5 M€, -4,1 %)

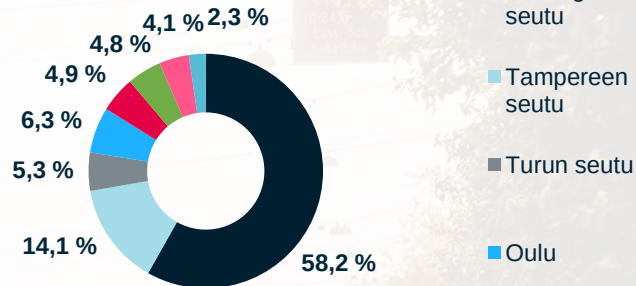

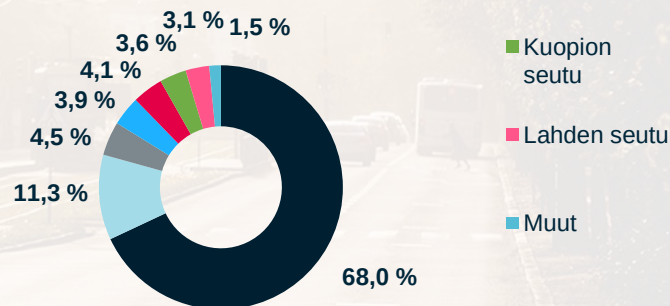
Asuntojen käyvästä arvosta 98,5 prosenttia seitsemässä suurimmassa kasvukeskuksessä

Alue	Asuntojen määrä, kpl	Asuntojen käypä arvo, M€	Käypä arvo, tuhatta euroa / asunto	Käypä arvo, euroa / m ²	Taloudellinen vuokrausaste, %
Helsingin seutu	20 398	3 420	168	2 990	97,9 %
Tampereen seutu	4 942	568	115	2 273	96,6 %
Turun seutu	1 848	225	122	2 142	97,3 %
Oulu	2 220	197	89	1 685	96,1 %
Jyväskylä	1 727	205	119	2 244	93,0 %
Kuopion seutu	1 674	179	107	2 023	93,9 %
Lahden seutu	1 436	158	110	1 963	95,1 %
Muut	816	77	94	1 746	95,3 %
Yhteensä	35 061	5 376*	143	2 619	97,1 %

Asuntojen määrä, %-osuudet

Käypä arvo, %-osuudet

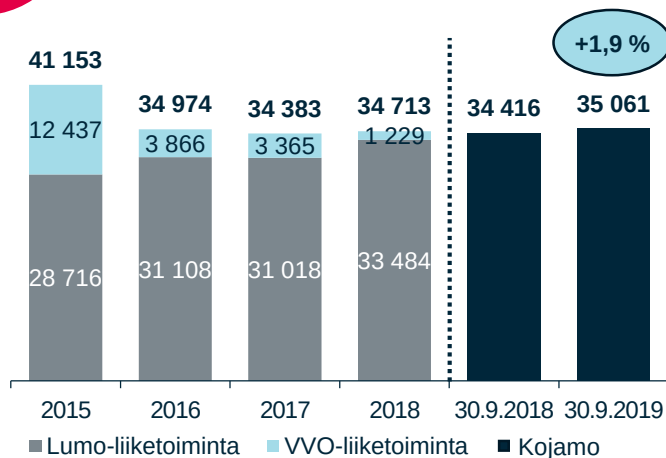

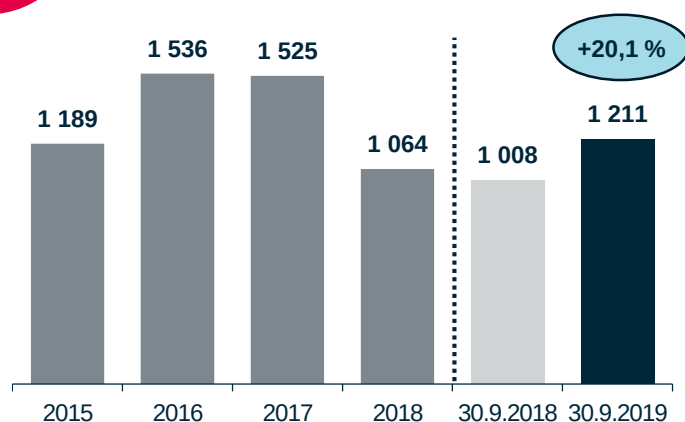
Asuntokanta kasvaa

- Katsauskaudella myytiin 482 (1 842) asuntoa, ostettiin 117 (1 049) asuntoa ja valmistui 710 (895) asuntoa.
- Kojamo allekirjoitti sopimukset SRV:n ja Hausian kanssa yhteensä yli 900 asunnon rakentamisesta Helsingin seudulle.

Asuntokannan kehitys, kpl

Rakenteilla olevat asunnot, kpl

Lumo rakentaa asiakaskokemuksen uudella tavalla

Uuden asiakkaan palvelut

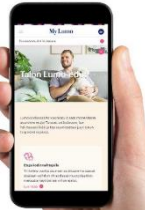

Lumo
webstore

Avainkuriiri

	Henkilökohtainen esittely		Lemmikit terve- tulleita
0– 250 €	Edullinen vuokra- vakuus		Laajakaista sisältyy vuokraan
	Muutto- ja asennus- palvelu		Sisustus- maalit ilmaiseksi

Asumisen aikaiset palvelut

My Lumo

LEANHEAT

posti
SmartPOST

Helpponouto
Asennuspalvelu

	Lumo- talkkarit		Piha- koutsu
	Yhteistyö- kumppaneiden etuja		Yhteis- käyttö- auto
	Monipuoliset asukas- tapahtumat		Asiakas- palvelu- keskus

Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkea

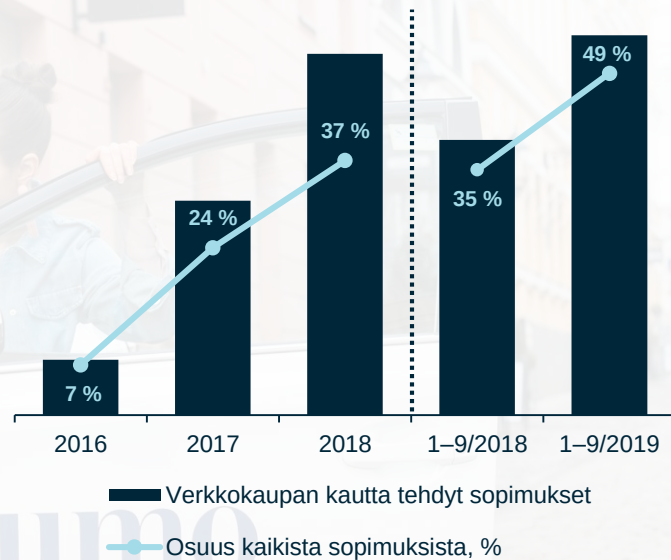
Verkkokaupan kautta yli

13 000

vuokrasopimusta tehty
syyskuun loppuun
mennessä

- Täysin automatisoitu palvelu, jossa vuokralainen voi valita asuntonsa ja vuokrata sen saman tien.
- Toimii pohjoismaisilla pankkitunnuksilla, joiden avulla tarkistetaan myös luottotiedot.
- Suurin osa pääkaupunkiseudun vuokrasopimuksista tehdään jo verkon kautta.

Verkkokaupan kautta tehdyt sopimukset

Osuudet laskettu vuokrasopimusten arvosta (alkuvuokra).

Kojamon 30.9.2019 rakenteilla olevien 1 211 asunnon arvioidut valmistumiset

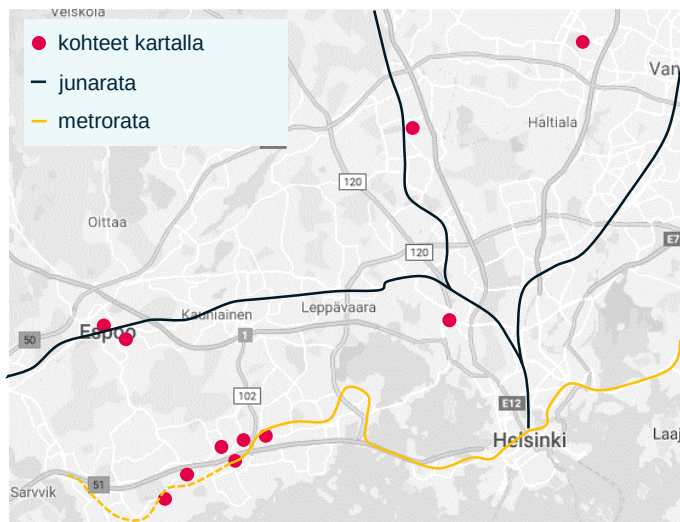
Q4/2019	Q1/2020	Q3/2020	Q4/2020	2021 →
62 kpl	63 kpl	188 kpl	347 kpl	495 kpl
As Oy Helsingin Henrik Borgströmin tie 2	As Oy Hyvinkään Astreankatu 27	As Oy Järvenpään Pajalantie 23 F	As Oy Helsingin Karibiankuja 4	As Oy Helsingin Luotsikatu 1a As Oy Helsingin Tenderinlenkki 8
Kojamo arvioi, että vuonna 2019 valmistuu yhteensä 772 asuntoa	Q2/2020	As Oy Helsingin Bahamankatu 8	As Oy Espoon Uuno Kailaan katu 6	As Oy Helsingin Fregatti Dygdenin kuja 5 As Oy Espoon Niittykummuntie 12 B & 12 E
	56 kpl	As Oy Turun Hippoksentie 31G	As Oy Helsingin Keinulaudantie 2b As Oy Vantaan Lauri Korpien katu 8	As Oy Helsingin Höyrykatu 8 As Oy Helsingin Keinulaudantie 2a

Lisäksi Kojamo on allekirjoittanut sopimukset SRV:n ja Hausian kanssa yhteensä 905 asunnon rakentamisesta. Ensimmäiset 42 asuntoa valmistuivat Q3/2019. Loput kohteet valmistuvat vuosina 2020–2023.

Yhteistyösopimukset 905 asunnon rakentamisesta vahvistavat tulevaisuuden kasvua

Yhteistyösopimuksiin kuuluvat kohteet kartalla

Kohteet sijaitsevat Helsingin seudulla, hyvien kulkuyhteysien äärellä.

- Kojamo tiedotti 30.8.2019 solmineensa sopimukset SRV:n ja Hausian kanssa yhteensä 905 asunnon rakentamisesta.
- Näistä 42 asuntoa valmistui jo Q3/2019 aikana.
- Lopuista kohteista allekirjoitetaan erilliset toteutus sopimukset kohdekohtaisesti.

Arvio sopimuksiin kuuluvien asuntojen valmistumisesta

2020

47 kpl

2022

470 kpl

2021

255 kpl

2023

91 kpl

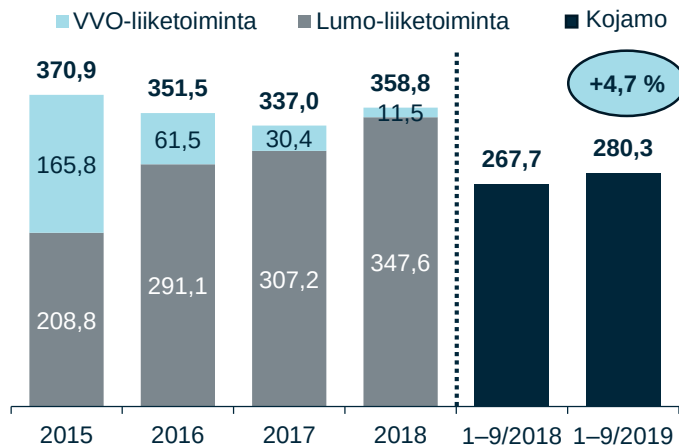

Taloudellinen kehitys

Liikevaihto kasvoi

- Liikevaihto kasvoi 4,7 prosenttia vertailukaudesta.
- Voitto ilman arvonmuutoksia kasvoi, mutta vertailukautta pienemmät arvonmuutokset vaikuttivat voittoon ennen veroja.

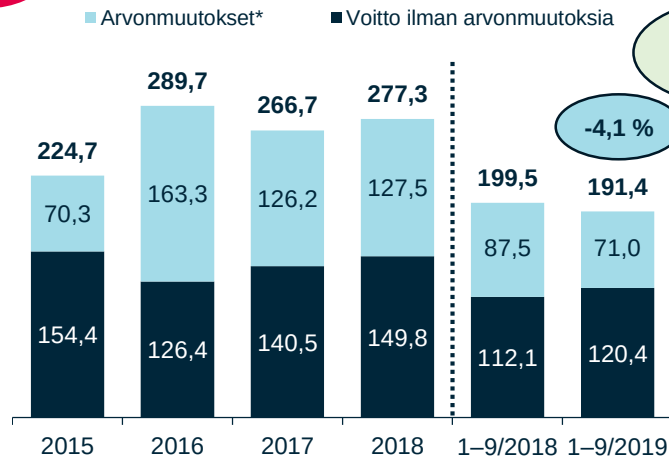
Liikevaihto, M€

Konsernitason liikevaihto vuosilta 2015–2018 sisältää konserniyhdistelytoimenpiteet.

Kojamo Oy:n osavuosisiksaus 1–9/2019

Voitto ennen veroja, M€

* Arvonmuutokset = Voitto/tappio sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisesta

Voitto ilman
arvonmuutoksia
+7,5 %

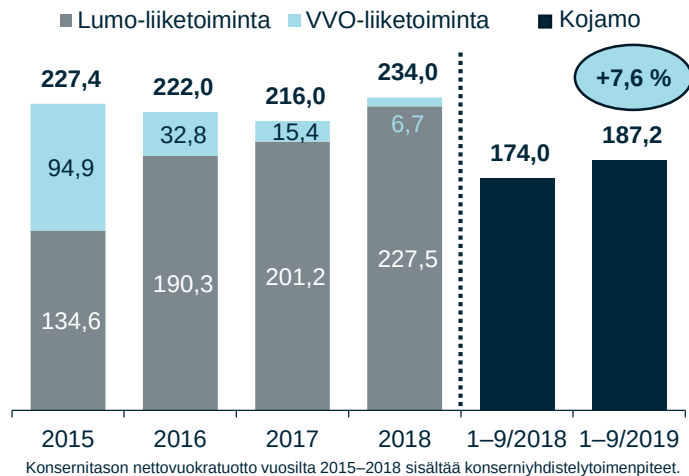
-4,1 %

Nettovuokratuotto ja FFO kasvoivat

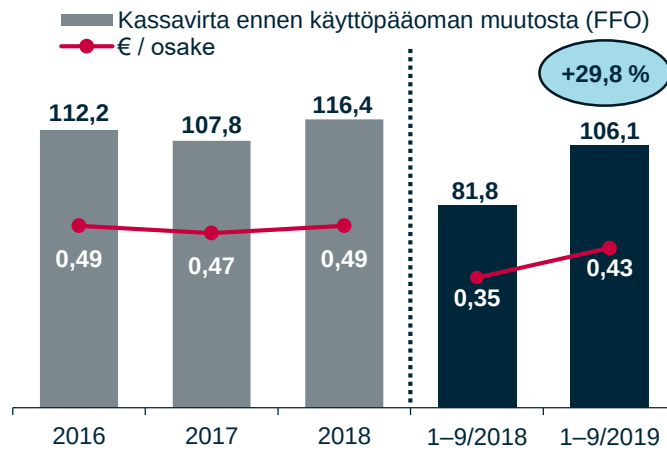
- Nettovuokratuotto kehittyi positiivisesti ja kasvoi 7,6 prosenttia.
- Parantuneen nettovuokratuoton lisäksi FFO:hon vaikuttivat vertailukautta matalammat tuloverot.

Nettovuokratuotto, M€

Kojamo Oyj:n osavuosisikatsaus 1–9/2019

Kassavirta ennen käyttöpääoman muutosta (FFO), M€ ja € / osake

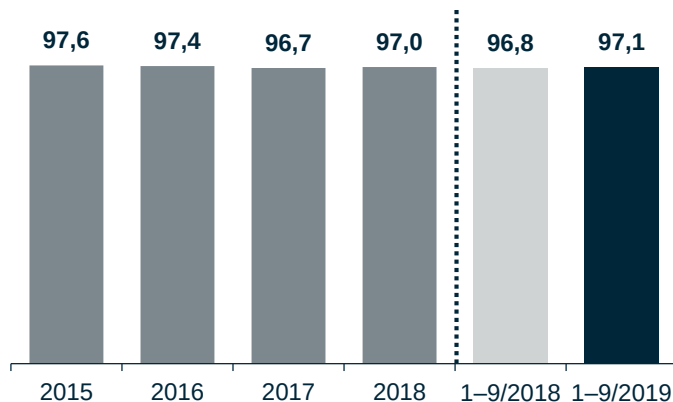
Muutokset Kojamon osakemäärässä vaikuttavat osakekohtaisen kassavirran ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) suhteelliseen kehitykseen. Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

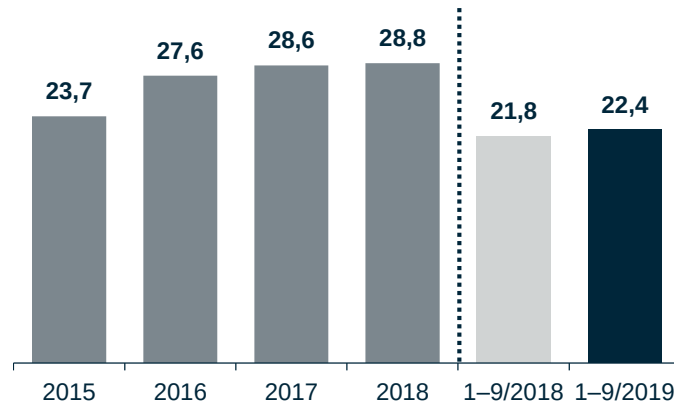
Vuokrausaste nousi

- Vuokrausaste nousi vaihtuvuuden lievästä kasvusta huolimatta.

Taloudellinen vuokrausaste, %

Vaihtuvuus ilman sisäisiä vaihtoja, %

Taloudellinen vuokrausaste = (vuokratuotot / vuokrattavissa olevien asuntojen potentiaalinen vuokratuotto) * 100. Taloudellinen vuokrausaste ei sisällä peruskorjattavana olevia asuntoja.
Vaihtuvuus = (kaudella irtisanotut sopimukset / asuntojen kokonaismäärä) * 100. Vaihtuvuuden laskentatapaa on muutettu 1.1.2017 alkaen, vertailutietoja ei ole muutettu vastaamaan uutta laskentatapaa.

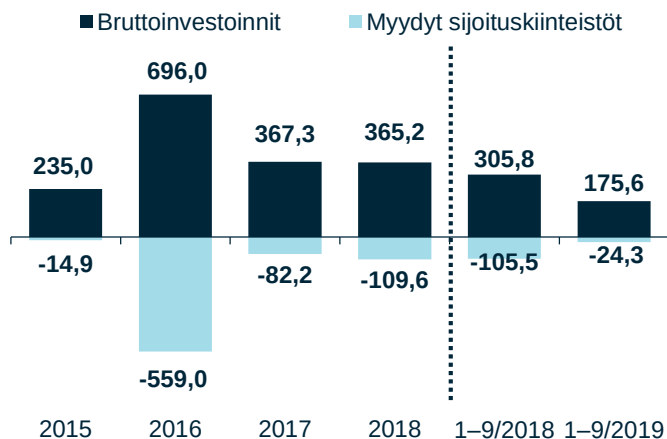
Kojamo Oyj:n osavuosisikatsaus 1-9/2019

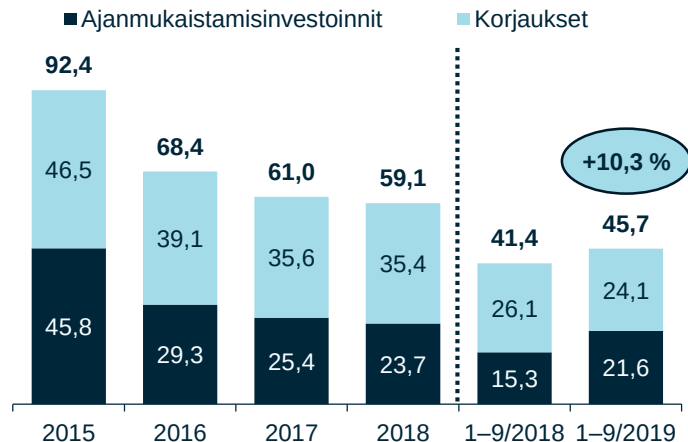
Bruttoinvestoinnit

- Investoinnit etenevät strategian mukaisesti.
- Kauden aikana myytiin 478 strategiaan kuulumatonta asuntoa Olo Asunnoille.

Bruttoinvestoinnit ja myydyt sijoituskiinteistöt, M€

Ajanmukaistamisinvestoinnit ja korjaustoiminta, M€

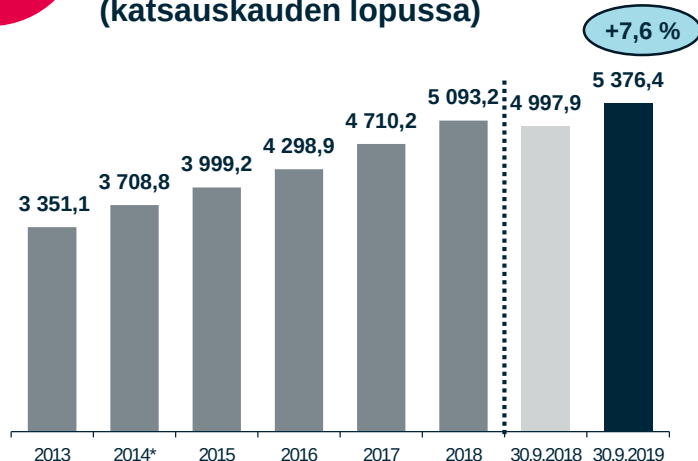

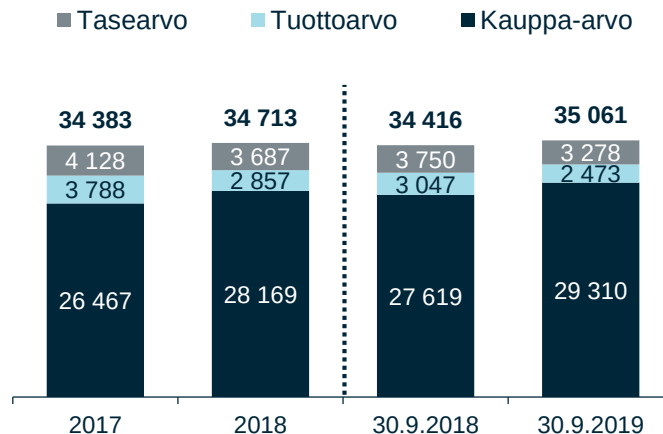
Sijoituskiinteistöjen arvo kasvaa strategian mukaisesti

- Sijoituskiinteistöjen käypä arvo kasvoi 7,6 prosenttia.
- Kojamo siirtyy kauppaa-arvomenetelmästä tuottoarvo-menetelmään 31.12.2019.

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo, M€ ¹⁾
(katsauskauden lopussa)

Asuntojen määrä arvostusluokittain,
kpl (katsauskauden lopussa)

*Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja.

1) Sijoituskiinteistöihin sisältyvät valmiit asunnot, kehityshankkeet ja maa-alueet sekä myytävänä olevat sijoituskiinteistöt.

Kojamo Oyj:n osavuositiedot 1–9/2019

Tontti- ja kiinteistökehitysvaranto 30.9.2019

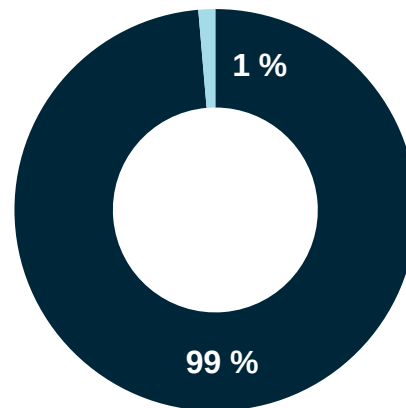
Omistettut tontit ja kiinteistökehityskohteet

	M€	1 000 k-m ²	Asunnot
Tontit	44,4	72	~1 200
Tontit ja vanha asuinrakennus	27,6	42	~700 ²⁾
Käyttötarkoituksen muutokset	85,5	77	~1 200
Yhteensä ¹⁾	157,5	191	~3 100

Tonttien ja kiinteistökehityksen sitovat esisopimukset ja varaukset

	M€	1 000 k-m ²	Asunnot
Uudistuotannon esisopimukset (sis. tontit)	236,3		
Arvio tonttien osuudesta ¹⁾	35,2	59	1 033
Tonttien esisopimukset ja varaukset ¹⁾	44,2	64	~1 000

Tontti- ja kiinteistökehitys- varannon maantieteellinen jakautuminen neliöiden mukaan, %

■ Helsingin seutu

■ Muut

1) Johdon arvio tonttien käyvästä arvosta, rakennusoikeudesta sekä asuntojen määrästä. 2) Johdon arvio, vanhoissa asuinrakennuksissa tällä hetkellä noin 300 asuntoa.

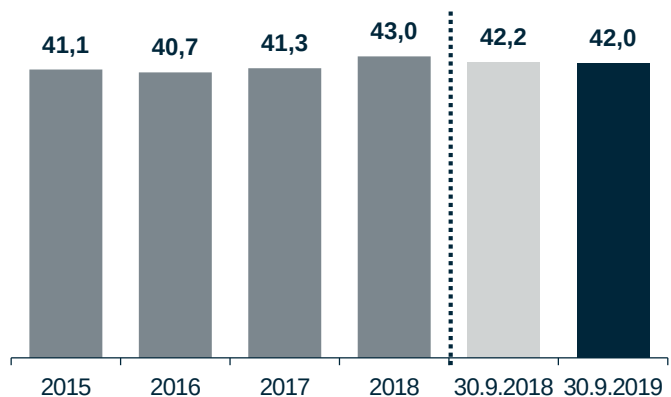

Omavaraisuusaste ja Loan to Value

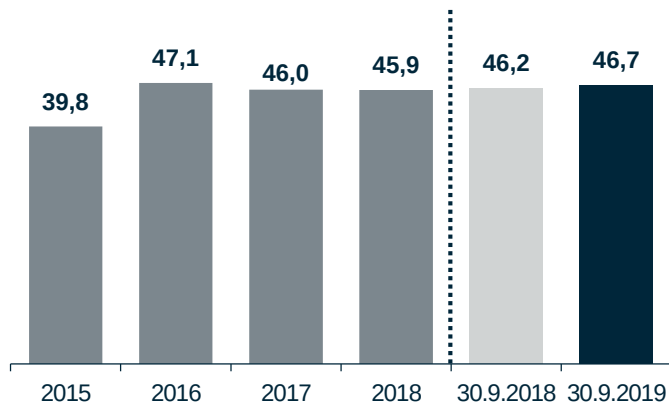
- Omavaraisuusaste ja Loan to Value (LTV) olivat taloudellisten tavoitteiden mukaiset.

Omavaraisuusaste, %

Listautumisen osakeanti kasvatti omavaraisuusastetta 1,6 prosenttiyksikköä.

Loan to Value, (LTV), %

IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.

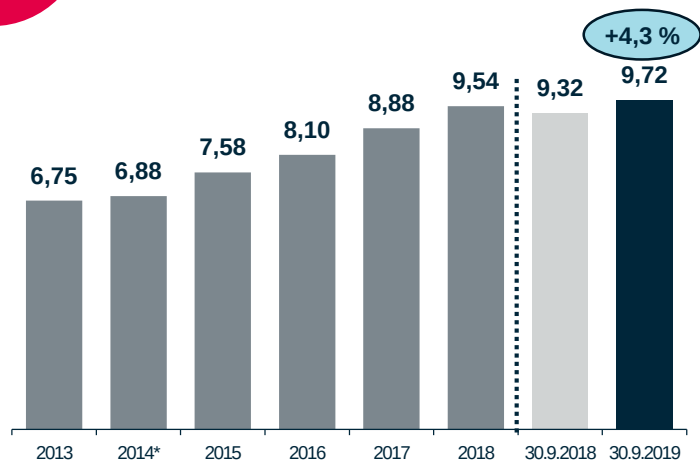

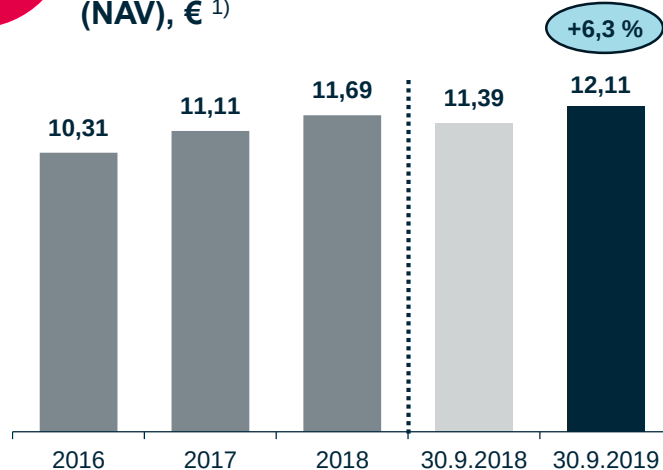
Osakekohtainen EPRA NAV parani

- Osakekohtaiset tunnusluvut paranivat.

Osakekohtainen oma pääoma, € ¹⁾

Osakekohtainen EPRA nettovarallisuus (NAV), € ¹⁾

* Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja. 1) Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

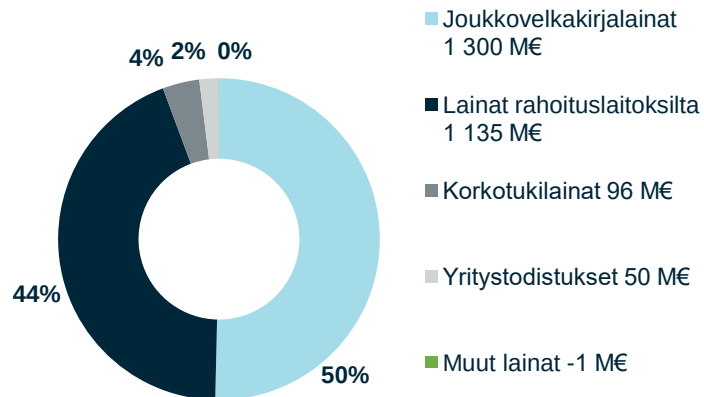

Monipuolinen rahoitusrakenne

Konsernin lainajakauma 30.9.2019

Lainat yhteensä 2 580 M€

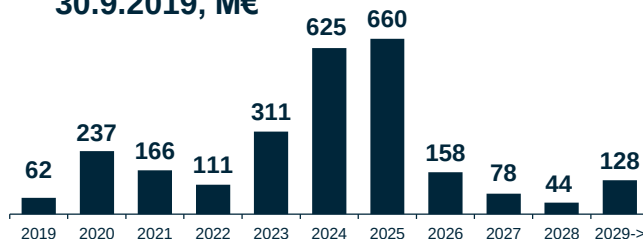

Lainoissa nimellismäärät, Muut-erään sisältyy lainojen aktivoidut transaktiokulut.
1.1.2019 alkaen vuokrasopimusvelat 61,1 M€ luetaan mukaan korolliseen vieraaseen pääomaan.

Rahoituksen avainluvut

Konsernin lainojen maturiteettijakauma 30.9.2019, M€

Muutos sijoituskiinteistöjen käyvän arvon arvostusmenetelmässä voimaan 31.12.2019

Muutos

Kojamo siirtyy sijoituskiinteistöjensä käyvän arvon määrittämisessä ns. kauppa-arvomenetelmästä tuottoihin perustuvaan arvostusmenetelmään.

Muutoksen syy

Muutos mahdollistaa yhtiön paremman vertailtavuuden sen keskeisiin kansainvälisiin vertailuyhtiöihin.

Ulkoinen arvioitsija

Jones Lang LaSalle Finland Oy (JLL)

Voimaantulo

Muutoksen vaikutus kirjataan yhtiön konsernituloslaskelmaan ja -taseeseen siitä kaudesta lähtien, kun muutos tapahtuu, eli tilinpäätöksessä **31.12.2019**.

Vaikutus

Mikäli Kojamon sijoituskiinteistöjen käypä arvo syyskuun 2019 lopun tilanteessa arvioitaisiin uudella arvostusmenetelmällä, olisi käypä arvo arviolta noin 760–840 miljoonaa euroa korkeampi kuin nyt käytössä olevalla kauppa-arvomenetelmällä.

Muutoksessa on kyse kirjanpidollisen arvion muutoksesta. Muutosta ei sovelleta takautuvasti.

Muutoksella ei tule olemaan vaikutusta Kojamon liikevaihtoon, kassavirtaan ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) eikä uudistuotantoinvestointeihin ja asuntokannan ostoihin, joihin Kojamo on antanut näkymät vuodelle 2019.

Näkymät, taloudelliset tavoitteet ja osinkopolitiikka

Etenemme kohti strategisia tavoitteitamme

Avainluku	Toteuma 30.9.2019	Tavoite 12/2021
Sijoituskiinteistöjen käypä arvo, Mrd€	5,4	6,0
Asuntojen lukumäärä	35 061	n. 38 000
Omavaraisuusaste, %	42,0	> 40
Loan to Value (LTV), %	46,7	< 50
FFO/liikevaihto, %	37,9	> 32
Nettosuositteluindeksi (NPS)	33	40

Kojamon näkymät 2019 (täsmennetty)

Kojamo arvioi konsernin liikevaihdon kasvavan vuonna 2019 edellisestä vuodesta 3–5 prosenttia. Lisäksi yhtiö arvioi konsernin kassavirran ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) vuonna 2019 olevan 137–145 miljoonaa euroa ilman kertaluonteisia kuluja (aiemmin 134–144 miljoonaa euroa). Uudistuotantoinvestointien ja asuntokannan ostojen ennakoidaan olevan noin 190–210 miljoonaa euroa, sillä loppuvuoden aikana ei odoteta tapahtuvan merkittäviä asuntokohteiden ostoja (aiemmin olevan noin tai ylittävän 300 miljoonaa euroa. 300 miljoonan euron taso edellytti asuntokohteiden ostoja loppuvuoden aikana). Investointimäärän muutoksella ei ole oleellista vaikutusta vuoden 2019 tulokseen.

Näkymissä on otettu huomioon toteutuneiden asuntojen myyntien ja ostojen vaikutukset, arvio vuokrausasteesta ja vuokrien kehityksestä sekä valmistuvien asuntojen määrä. Näkymät perustuvat yhtiön johdon arvioon liikevaihdon kehityksestä, nettovuokratuotosta, hallintokuluista, rahoituskuluista, maksettavista veroista ja valmistuvasta uudistuotannosta sekä johdon näkemykseen toimintaympäristön kehityksestä.

Näkymät perustuvat myös muuttoliikkeen ylläpitämään vahvaan kysyntään, joka kasvattaa like-for-like-vuokratuottoja. Yhtiön johto voi vaikuttaa liikevaihtoon ja kassavirtaan ennen käyttöpääoman muutosta (FFO) yhtiön oman liiketoiminnan kautta. Yhtiön johto ei voi vaikuttaa markkinoiden kehitykseen, säädösympäristöön eikä kilpailutilanteeseen.

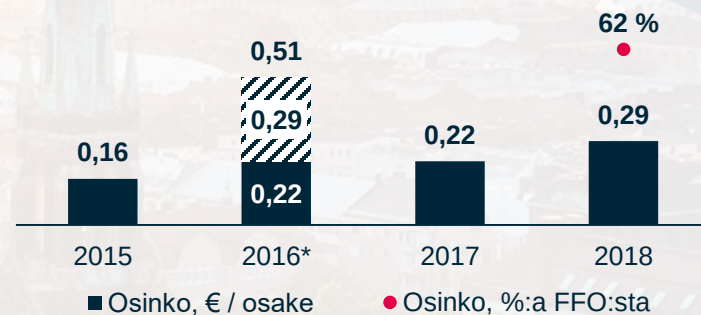

Osinkopolitiikka

Kojamon tavoitteena on olla vakaa osingonmaksaja ja maksaa osinkoa vuosittain vähintään 60 prosenttia FFO:sta, edellyttäen, että konsernin omavaraisuusaste on vähintään 40 prosenttia ja ottaen huomioon yhtiön taloudellinen asema.

Osinkohistoria

* Sisältää lisäosinkoa 0,29 euroa / osake.

Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden.

Yhteenveto

Strategian toteutus etenee ennakoidusti, keskeiset tunnusluvut paranivat katsauskaudella: liikevaihto ja nettovuokratuotto kasvoivat.

Onnistumiset kehityshankkeissa tukevat tulevaisuuden kasvua: sopimukset yli 900 asunnon rakentamisesta tulevina vuosina.

Vuokrausaste saavutti 97,1 prosenttia vuokrauksen prosessien kehittämisen ja verkkokaupan kasvun ansiosta.

Kiitos!

Yhteystiedot:

Toimitusjohtaja
Jani Nieminen, puh. 020 508 3201

Talousjohtaja
Erik Hjelt, puh. 020 508 3225

Sijoittajasuhdepäällikkö
Maija Hongas, puh. 020 508 3004

www.kojamo.fi

Tilinpäätöstiedote 2019
julkaistaan
13.2.2020

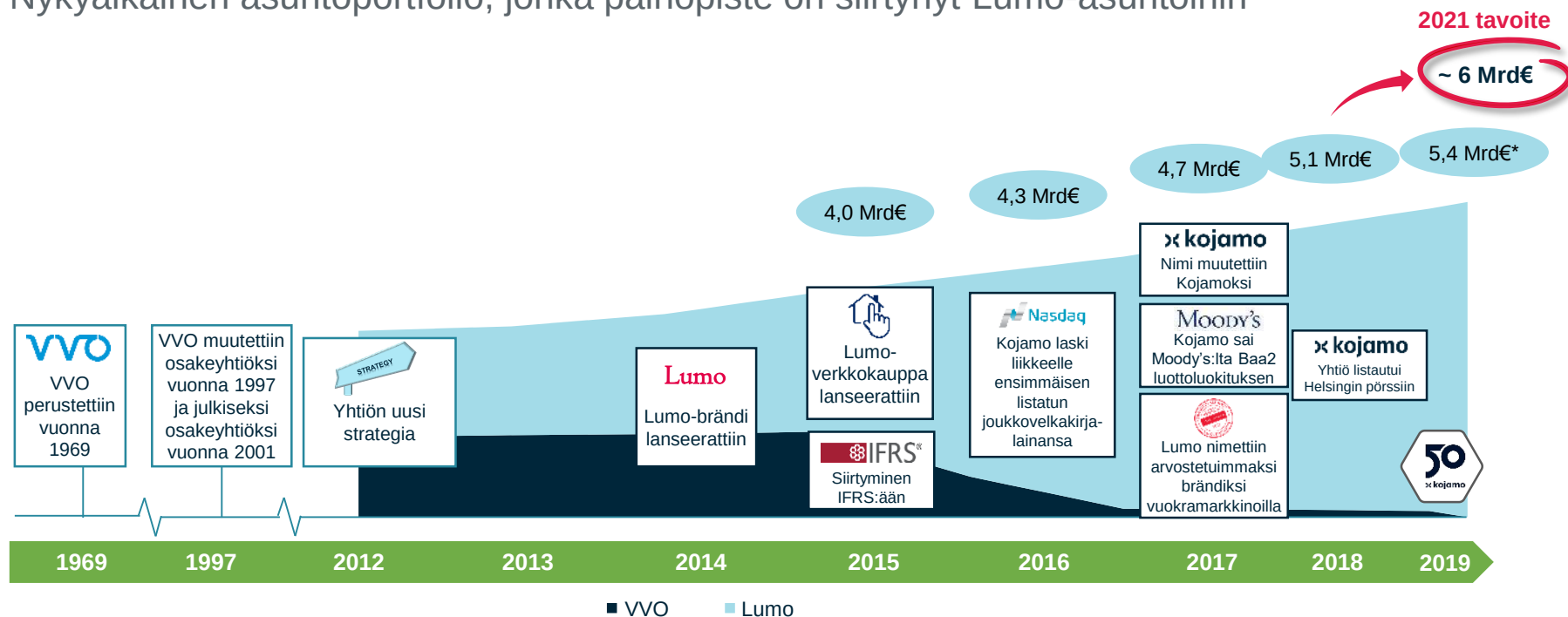
Liitteet

Kojamon historia: VVO:sta Kojamoksi

Nykyaikainen asuntoportfolio, jonka painopiste on siirtynyt Lumo-asuntoihin

Konserni raportoi v. 2014 alkaen IFRS-lukuja.

Yllä oleva kuvaaja esittää sijoituskiinteistöjen käyvän arvon kehitystä. Sijoituskiinteistöihin sisältyvät valmiit asunnot, kehityshankkeet ja maa-alueet sekä myytävänä olevat sijoituskiinteistöt.

* 30.9.2019

Strategiamme

Megatrendit

Kaupungistuminen & kansainvälistyminen

Väestön ikääntyminen & perhekokojen pientyminen

Uudet teknologiat & digitalisoituminen

Yksilöllisyys & yhteisöllisyys

Ympäristö & kestävä kehitys

Missio

Luomme parempaa kaupunkiasumista.

Visio 2021

Olemme asumisen edelläkävijä ja asiakkaan ykkösvalinta

Strategiset painopisteet

- ▶ Paras asiakaskokemus
- ▶ Omistaja-arvon pitkäjänteinen kehittäminen
- ▶ Johtava kestävässä kehityksessä
- ▶ Osaavin ja energinen työpaikka

Arvot

Ilo palvella

Hinku onnistua

Rohkeus uudistaa

Asiakaskokemus on kaiken keskiössä

- Keskitymme erinomaisen asiakaskokemuksen tuottamiseen. Se syntyy monipuolisista asumisen ratkaisuksista, helposta ja vaivattomasta asioinnista ja sujuvista sähköisistä palveluista. Asuntomme sijaitsevat hyvien julkisten liikenneyhteyksien ja palvelujen lähellä.
- Kehitämme uusia asumisen palveluja ja ratkaisuja yhdessä asukkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme kanssa. Tarjoamalla kyvykkyytemme palvelu- ja innovaatioalustaksi edistämme kaupunkiasumisen palvelullistumista.

Parempaa kaupunkiasumista mahdollistavat palvelut

	Uniikki Lumo-verkkokauppa	Lumo on koti täynnä palveluita	Aktiviteetteja ja muita etuja asiakkaille	Asiakaskokemuksen jatkuva parantaminen
	✓ Ainoa asuntosijoitusyhtiö, jonka verkkoalusta tarjoaa kaikki palvelut asunnon valinnasta muuttoon asti	✓ Kattavat palvelut, jotka tekevät asumisesta helpompaa ja mukavampaa	✓ Aktiviteetteja ja muita etuja, kuten ilmaisia tapahtumia rikastamassa asumista Lumo-yhteisöissä	✓ Kehittyvät digitaaliset asumispalvelut ja älykotiratkaisut asumismukavuutta parantamassa
Lumo	✓	✓	✓	✓
Yleinen markkina-käytäntö Suomessa ¹⁾	✗	✗	✗	✗

Vastuullisuus näkyy arjessamme

29 000

asuntomme sisälämpötilaa ohjataan Leanheatin IoT-ratkaisulla

**Eko-
tehokasta
autoilua**

– yhteiskäyttöautot Lumo-asukkaiden käytettävissä

Kaikki

omalle tonttivarannolle rakennettu uudistutuotanto lähes nollaenergia-rakennuksia FInZEB-konseptien ja -ohjeiden mukaisesti

**Harmaan
talouden
torjunnassa**

toimintamallimme ovat lain vaatimuksia tiukemmat

7,5 %

energiansäästö tavoitteena vuoteen 2025 mennessä valtakunnallisen Vuokratalojen (VAETS II) energiatehokkuus-sopimuksen mukaisesti

2. sija

Vastuullinen kesäduuni -kilpailussa suurten yhtiöiden sarjassa

Kaikki

Kojamon toimitilat mukana tai siirtymässä WWF:n Green Office -järjestelmään

Kuulumme

Climate Leadership Coalitioniin, joka tähtää hiilineutraaliin ja luonnonvaroja kestävästi hyödyntävään toimintaan

Vastuullisuus on osa toimintaamme

- Kojamo on sitoutunut kehittämään uusia ja moderneja rakennusratkaisuja, asumisen palveluita ja ekologisia innovaatioita, jotka liittyvät energiatehokkaisiin asuntoratkaisuihin. Kojamon kaikki omaa tonttivarantoa hyödyntävät uudisrakennushankkeet ovat lähes nollaenergiarakennuksia FlnZEB-konseptien ja -ohjeiden mukaisesti. Lisäksi Kojamo painottaa kiinteistöportfolioonsa kuuluvien rakennusten energiankulutuksen hallintaa.
- Kojamo ja kaukolämmön ohjauksen tekoälyratkaisuja toimittava Leanheat Oy solmivat lokakuussa 2018 sopimuksen, jonka mukaan Leanheatin tekoälypohjainen IoT-ratkaisu ohjaa noin 29 000 Kojamon asunnon sisälämpötilaa. Sopimus kattaa 80 % Kojamon omistamasta asuntokannasta.
- Kojamo liittyi valtakunnalliseen Vuokratalojen energiatehokkuussopimukseen saavutettuaan vuonna 2016 päättyneen edellisen sopimuksen tavoitteet. Uuden vuonna 2017 alkaneen kauden tavoitteena on 7,5 % energiansäästö vuoteen 2025 mennessä.
- Olemme Helsingin kaupungin ilmastokumppani ja ainoa suomalainen kiinteistöalan toimija Climate Leadership Coalitionissa.
- Lumo-kotien asukkailla on mahdollisuus ekotehokkaaseen autoiluun. Yhteiskäyttöautot ovat kaikkien Lumo-kotien asukkaiden varattavissa, ja kesästä lähtien kaikki käytössä olevat autot ovat itselatautuvia hybridejä.
- Harmaan talouden torjuntamallit ylittävät lain vaatimukset.

Kojamon 10 suurinta osakkeenomistajaa (tilanne 30.9.2019)

Osakkeenomistaja	Osakkeita	% osakkeista
1. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	32 359 243	13,1
2. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	30 398 089	12,3
3. Teollisuusliitto ry	28 954 557	11,7
4. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry	15 081 498	6,1
5. Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry	14 305 038	5,8
6. Rakennusliitto ry	13 290 191	5,4
7. Ammattiliitto PRO ry	12 460 270	5,0
8. Palvelualojen ammattiliitto PAM ry	9 401 963	3,8
9. Stiftelsen för Åbo Akademi sr	2 198 763	0,9
10. Suomen Elintarviketööläisten Liitto SEL ry, Finlands Livsmedelsarbetareförbund SEL rf	1 582 790	0,6
Hallintarekisteröidyt ja suorat ulkomaiset osakkeenomistajat	66 020 179	26,7
Muut osakkeenomistajat	21 091 818	8,5
Yhteensä	247 144 399	100,0

Lähde: Euroclear Finland

Osakkeenomistajien määrän kehitys

Liputusrajan ylittävät liputusilmoitukset

Osakkeenomistaja	Ilmoituspäivä	Ylitetty raja	Omistus ilmoituksen mukaan
Stichting PGGM Depositary	21.6.2018	5 %	6,07 %

Avainluvut

	7–9/2019	7–9/2018	Muutos,%	1–9/2019	1–9/2018	Muutos,%	2018
Liikevaihto, M€	95,7	89,7	6,7	280,3	267,7	4,7	358,8
Nettovuokratuotto, M€	69,5	64,5	7,8	187,2	174,0	7,6	234,0
Nettovuokratuotto liikevaihdosta, %	72,6	71,9		66,8	65,0		65,2
Voitto ennen veroja, M€	66,6	59,1	12,7	191,4	199,5	-4,1	277,3
Bruttoinvestoinnit, M€	79,0	62,6	26,3	175,6	305,8	-42,6	365,2
Kassavirta ennen käyttö pääoman muutosta (FFO), M€	39,7	42,3	-6,1	106,1	81,8	29,8	116,4
Osakekohtainen kassavirta ennen käyttö pääoman muutosta, € ¹⁾	0,16	0,17	-5,9	0,43	0,35	22,9	0,49
Taloudellinen vuokrausaste, %				97,1	96,8		97,0
Sijoituskiinteistöt, Mrd€				5,4	5,0	7,6	5,1
Omistuksessa olevat vuokra-asunnot				35 061	34 416		34 713
Rakenteilla olevat vuokra-asunnot				1 211	1 008		1 064
Osakekohtainen EPRA NAV, € ¹⁾				12,11	11,39	6,3	11,69
Omavaraisuusaste, %				42,0	42,2		43,0
Loan to Value (LTV), % ²⁾				46,7	46,2		45,9

1) Osakekohtaisten tunnuslukujen vertailutietoja on oikaistu ylimääräisen yhtiökokouksen 25.5.2018 tekemän osakkeiden jakamista koskevan päätöksen vaikutuksen huomioon ottamiseksi. Osakkeiden jakamisessa osakkeenomistajat saivat 30 uutta osaketta kutakin omistamaansa osaketta kohden. 2) IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.

Tuloslaskelma

M€	7–9/2019	7–9/2018	1–9/2019	1–9/2018	1–12/2018
Liikevaihto	95,7	89,7	280,3	267,7	358,8
Kiinteistöjen ylläpitokulut	-17,3	-16,7	-69,0	-67,6	-89,5
Korjaukset	-8,9	-8,6	-24,1	-26,1	-35,4
Nettovuokratuotto	69,5	64,5	187,2	174,0	234,0
Hallinnon kulut	-8,6	-8,0	-28,3	-28,3	-38,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0,5	0,3	1,4	1,1	1,1
Sijoituskiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot	0,3	-0,1	0,2	0,9	1,0
Vaihto-omaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot			0,1	0,0	0,1
Voitto/tappio sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisesta	18,4	13,4	71,0	87,5	127,5
Poistot ja arvonalentumiset	-0,3	-0,2	-0,9	-0,6	-0,8
Liikevoitto	79,9	69,9	230,7	234,5	324,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-13,3	-10,8	-39,3	-35,0	-47,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista					0,2
Voitto ennen veroja	66,6	59,1	191,4	199,5	277,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-9,2	-2,8	-17,2	-30,6	-34,1
Laskennallisten verojen muutos	-4,2	-8,6	-21,1	-10,1	-21,4
Tilikauden voitto	53,2	47,6	153,1	158,8	221,8

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	0,2	0,3	0,2
Sijoituskiinteistöt	5 376,4	4 997,9	5 093,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	31,0	30,6	30,5
Osuudet osakkuusyrityksistä	2,2	2,0	2,2
Rahoitusvarat	0,6	0,5	0,6
Pitkäaikaiset saamiset	4,9	5,4	5,3
Johdannaissopimukset	0,3	4,3	1,5
Laskennalliset verosaamiset	20,1	9,0	10,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä	5 435,8	5 050,0	5 144,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	0,3	0,4	0,4
Johdannaissopimukset	0,4	0,4	0,7
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	0,1	6,0	9,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	8,7	10,6	8,3
Rahoitusvarat	152,0	164,8	172,3
Rahavarat	130,0	229,1	150,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	291,4	411,3	341,1
VARAT	5 727,2	5 461,2	5 485,4

Tase

M€	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	58,0	58,0	58,0
Ylikurssirahasto	35,8	35,8	35,8
Käyvän arvon rahasto	-61,1	-14,9	-23,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	164,4	164,4	164,4
Kertyneet voittovarot	2 204,7	2 060,5	2 123,7
Emoyhtiön omistajien osuus	2 401,8	2 303,8	2 358,1
Oma pääoma yhteensä	2 401,8	2 303,8	2 358,1
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	2 424,8	2 432,2	2 391,7
Laskennalliset verovelat	520,2	488,1	499,0
Johdannaissopimukset	92,3	35,8	44,6
Varaukset	0,5	0,7	0,6
Muut pitkäaikaiset velat	13,9	13,9	14,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 051,7	2 970,7	2 949,9
Lyhytaikaiset velat			
Lainat	215,9	105,5	93,9
Johdannaissopimukset	0,1	0,3	0,1
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	3,4	15,2	13,5
Ostovelat ja muut velat	54,3	65,7	69,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	273,7	186,7	177,3
Velat yhteensä	3 325,4	3 157,4	3 127,2
OMA PÄÄOMA JA VELAT	5 727,2	5 461,2	5 485,4

Rahoituksen avainluvut

	30.9.2019	30.6.2019	31.3.2019	31.12.2018	30.9.2018
Omavaraisuusaste, %	42,0	41,9	40,7	43,0	42,2
Korkokatekerroin (interest cover)	4,4	4,4	4,3	4,3	4,3
Loan to Value (LTV), % ^{1) 2)}	46,7	46,9	46,7	45,9	46,2
Suojausaste, %	90	89	93	94	94
Keskikorko, % ³⁾	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Keskimääräinen laina-aika, vuotta	4,9	5,1	5,3	5,5	5,6
Keskimääräinen korkosidonnaisuusaika, vuotta	5,2	5,4	5,6	5,8	5,7

1) IFRS 16 -standardiin siirtymän vaikutus tunnusluvun arvoon katsauskaudella oli 0,6 prosenttiyksikköä.

2) Ei sisällä myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä.

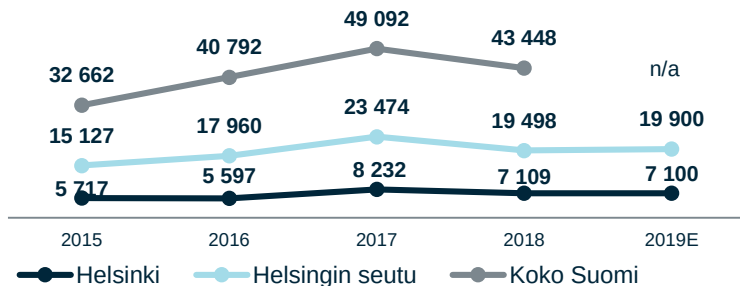
3) Sisältää korkojohdannaiset.

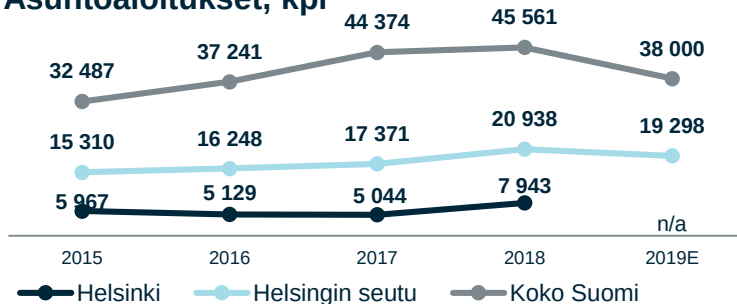

Asuntotuotannon kehitys

Myönnetyt rakennusluvat, kpl

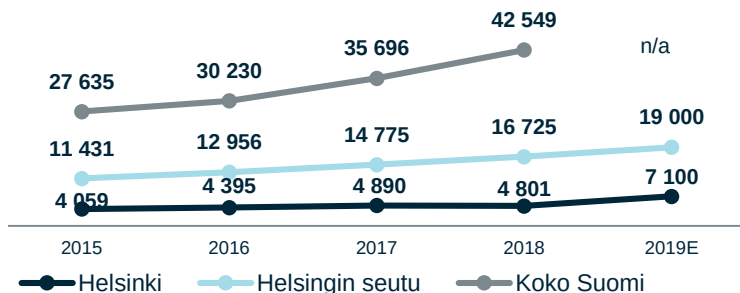

Asuntoaloitukset, kpl

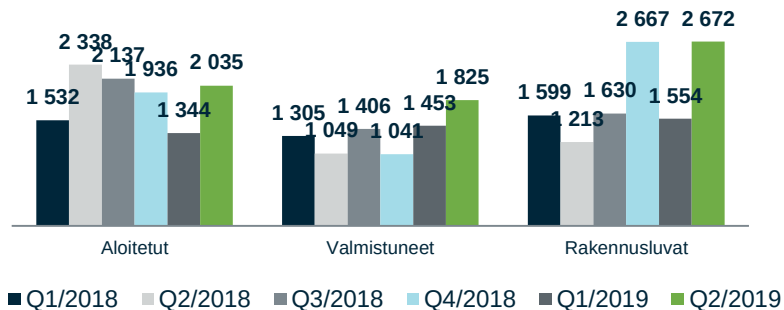

Koko Suomen 38 000 ennustetusta asuntoaloituksesta 72 %
kerrostaloasuntoja (74 % vuonna 2018).

Valmistuneet asunnot, kpl

Kehitys vuosineljänneksittäin Helsingissä, kpl

Tärkeää tietoa

Tätä esitystä ei tule tulkita tarjoukseksi myydä tai tarjouspyynnöksi ostaa arvopapereita millään lainkäyttöalueella. Minkään osan tästä esityksestä tai sen jakelun, ei tule muodostaa perustetta, eikä siihen tule luottaa perusteena, sopimukselle, sitoumukselle tai investointipäätökselle.

Tämä esitys sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin kuuluvat lausumat koskien Kojamon liiketoiminnan strategiaa, operatiivisia ja taloudellisia tavoitteita, taloudellista tilaa, kannattavuutta, toiminnan tulosta ja markkinatietoa sekä muut lausumat, jotka eivät ole historiallista tietoa. Lausumat, joiden yhteydessä on käytetty sanoja "aikoa", "arvioida", "ennakoida", "ennustaa", "jatkua", "odottaa", "olettaa", "pyrkä", "saattaa", "suunnitella", "tavoitella", "tulla", "tähdätä", "uskoa", "voisi" ja muut vastaavat tai niiden kielteiset vastaavat ilmaisut ilmentävät tulevaisuutta koskevia lausumia, mutta kyseiset lausumat eivät rajoitu näihin ilmaisuihin. Tulevaisuutta koskeviin lausumiin liittyy luonnostaan riskejä, epävarmuustekijöitä ja lukuisia tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa sen, että toteutuneet seuraukset tai todellinen liiketoiminnan tulos eroavat olennaisesti ennakoidusta. Näihin tulevaisuutta koskeviin lausumiin ei tule tukeutua liikaa. Lukuun ottamatta laista johtuvaa jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta, Kojamo ei sitoudu julkisesti päivittämään tai arvioimaan uudelleen mitään tulevaisuutta koskevia lausumia uusien tapahtumien tai olosuhteiden perusteella tai muusta syystä.